

Nr 978

Av herr Rubin, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 27,
med förslag till ändringar i regeringsformen, m. m.

I propositionen om grundlagsreformen föreslås att den nya riksdagen skall få 350 ledamöter. Av många skäl bör undvikas att ledamotsantalet i en enda kammare sättes högre än 300. Skall riksdagen bli arbetsduglig och varje ledamot få den traditionellt stora frihet som en svensk riksdagsman har, kan nämnda tal ej överstigas. Detsamma gäller om de former, som varit brukliga i svenskt parlamentariskt arbete och som det icke finns anledning att frångå, skall kunna tillämpas i fortsättningen. Lokalfrågorna låter sig också lösas enklare, därest antalet ledamöter begränsas i förhållande till vad som föreslagits i propositionen. I motion II: 648, i vilken ytterligare skäl anföres för en reducering av i proposition föreslaget antal ledamöter i riksdagen, föreslås 290 ledamöter i den kommande enkammarriksdagen — ett antal som dock med hänsyn till tekniska skäl med fördel kan ökas till 300 av vilka 40 förutsättes skola vara utjämningsmandat.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

I. att riksdagen måtte såsom vilande för grundlagsenlig behandling antaga följande förslag till ändrad lydelse av regeringsformen och riksdagsordningen.

Regeringsformen

§ 49

1:o. Riksdagen representerar svenska folket. Riksdagen består av trehundra ledamöter. Ledamöterna utses genom val för tre år (ordinarie val) på sätt riksdagsordningen och särskild av Konungen och riksdagen gemensamt stiftad lag stadga. Nyval på grund av förordnande enligt 108 § gäller endast för återstoden av löpande treårsperiod.

I kraft av denna grundlag skall riksdagen sammankomma varje år den 10 januari, eller, om helgdag då inträffar, dagen därefter. När nyval hållits på grund av förordnande enligt 108 §, skall den nyvalda riksdagen sammanträda inom tre månader från förordnandet å tid som Konungen bestämmer.

Om riksdagens sessioner och om rätt för Konungen eller visst antal av riksdagens ledamöter att vinna riksdagens inkallande under tid, då riksdagssession ej pågår, stadgas i 2 § riksdagsordningen. Om sammankal-

lande av riksdagen i vissa särskilda fall gäller vad i 91, 92, 93 och 94 §§ finnes därom stadgat.

2:o. Skulle med hänsyn till något ärendes särskilda vikt och beskaffenhet prövas nödigt, att före dess avgörande folkets mening inhämtas, må Konungen och riksdagen genom samfällt stiftad lag förordna, att allmän folkomröstning skall anställas. I lagen bestämmes, vilken eller vilka frågor skola genom omröstningen besvaras, så ock tid och sätt för densamma. Rätt att deltaga i omröstningen tillkommer en var, som är röstberättigad vid val till riksdagen. Efter omröstningen behandlas ärendet i grundlagsenlig ordning.

Riksdagsordningen

§ 1.

1. Svenska folket representeras av riksdagen. Riksdagen består av trehundra ledamöter.

Riksdagsmännen kunna — — — rikets grundlagar.

2. Skulle med — — — är stadgat.

§ 2.

Riksdagen skall, — — — tidigare dag.

Riksdagens vårsession avslutas senast den 31 maj; dock må riksdagen om synnerliga skäl föreligga, efter hörande av den i 50 § omförmälda talmanskonferens, besluta att sessionen skall pågå längst till och med 15 juni. Har riksdagen enligt 58 § till höstsession uppskjutit behandlingen av framlagda ärenden, skall talmannen kalla riksdagen till höstsession med början å dag i oktober, som prövas lämplig; och skall sessionen därefter pågå så länge det finnes erforderligt. Riksdagen är avslutad den 31 december; dock må Konungen, då synnerliga skäl därtill äro, med motsvarande förlängning av utlöpande valperiod, besluta att uppskjuta riksdagens avslutning, vilken skall äga rum senast dagen före nästföljande riksdags början.

Konungen må — — — extra session.

Riksdagen skall även i annat fall sammankallas om minst etthundra ledamöter begära det och angiva särskilt skäl för sin framställning. Kallelse skall då utfärdas senast till tjugonde dagen efter det begäran framställdes.

Om sammankallande av riksdagen i vissa särskilda fall gäller vad i regeringsformens 91, 92, 93 och 94 §§ finnes därom stadgat.

§ 16.

1. Mandaten i riksdagen fördelas mellan partier. Med parti avses varje politisk sammanslutning eller grupp av väljare, som uppträder i val under särskild beteckning (partibeteckning).

2. Av mandaten äro tvåhundra sextio fasta valkretsmandat, vilka fördelas mellan partier på grundval av valresultatet i varje valkrets. Antalet fasta valkretsmandat i varje valkrets fastställles för tre år i sänder på grundval av förhållandet mellan antalet röstberättigade i valkretsen och antalet röstberättigade i hela riket. Närmare föreskrifter härom meddelas i vallagen.

Övriga fyrtio mandat äro utjämningsmandat, vilka först fördelas mellan partier på grundval av valresultatet i hela riket och därefter tillföras valkretsar.

För varje mandat, som parti erhållit, utses i vederbörande valkrets en riksdagsledamot enligt föreskrifter som meddelas i vallagen.

3. Endast parti, som fått minst fyra procent av rösterna i hela riket, är berättigat att deltaga i fördelningen av mandaten. Parti, som fått färre röster, äger dock deltaga i fördelningen av de fasta valkretsmandaten i valkrets, där partiet fått minst tolv procent av rösterna.

II. att riksdagen måtte vid antagande av förslag till lagar om ändring i lagen om val till riksdagen och i kommunala vallagen företaga de ändringar i Kungl. Maj:ts förslag, som föranledes av ovan föreslagna lydelse av vissa grundlagsparagrafer.

Stockholm den 27 februari 1968

Bertil Rubin (mbs)